

MG-106

April-2025

B.Ed., Sem.-IV

B-105 : Social Science Content cum Method

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (1) એડવાન્સ ઓર્ગેનાઈઝર મોડેલની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. તેના સોપાનો ઉદાહરણ સહ સમજાવો.
- (2) કથન પ્રયુક્તિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેના લાભ અને મર્યાદાઓ સમજાવો.

અથવા

- (1) ક્ષેત્રકાર્યની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેના ફાયદાઓ અને ગેરફાયદાઓ જણાવો.
- (2) રોલ-પ્લેનો અર્થ આપી, તેના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષકના ગુણો અને લક્ષણો જણાવો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનખંડનો અર્થ આપો. સામાજિક વિજ્ઞાનખંડમાં કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓની યાદી તૈયાર કરો.

અથવા

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનનો ભાષા અને કલા સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનખંડનું મહત્ત્વ સમજાવો. સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષક તરીકે કેવી પ્રવૃત્તિઓ કરાવશો ?

3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનના આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો સમજાવો.
- (2) મૂલ્યાંકન એટલે શું ? તેના સોપાનોની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

- (1) પાઠ્યક્રમ અને અભ્યાસક્રમ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
- (2) ધોરણ-10ના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.

4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (1) “ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો વૈવિધ્યસભર છે.” સમજાવો.
 - (2) મોરે-જો-દડો સમજાવો.

અથવા

- (1) દક્ષિણ ભારતના લોકોના લોકજીવન વિશે સમજાવો.
 - (2) લોકશાહીનો અર્થ આપી, તેના પ્રકારો સમજાવો.
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં ઉપયોગી બે સંદર્ભ પુસ્તકો અને બે વેબસાઈટના નામ જણાવો.
 - (2) Brain Storming પદ્ધતિ કોણે આપી છે ? Brain Storming પદ્ધતિનો મુખ્ય સિદ્ધાંત જણાવો.
 - (3) લોકશાહીનો આધારસ્તંભ – ચૂંટણી છે ? સમજાવો.
 - (4) રોલપ્લેમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.
 - (5) જમીનના પ્રકારો જણાવો.
 - (6) વર્તમાન પરીક્ષા પદ્ધતિની કોઈપણ ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (7) સામાજિક વિજ્ઞાનખંડમાં જરૂરી સાધનસામગ્રી જણાવો.
 - (8) ઓળખ્યાદી એટલે શું ?
 - (9) તફાવત આપો : શિલ્પકલા અને સ્થાપત્યકલા
 - (10) સેવાકાલીન તાલીમ સમજાવો.
 - (11) સમજાવો : મોઢેરાનું સૂર્યમંદિર
 - (12) ટૂંકનોંધ લખો : લાલ કિલ્લો
-

Seat No. : _____

MG-106

April-2025

B.Ed., Sem.-IV

B-105 : Social Science Content cum Method

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** of the following questions from the given group : 14

- (1) Clarify the concept of Advance Organizer Model. Explain its steps with an example.
- (2) Explain the concept of Narrative Technique. Explain its advantages and limitations.

OR

- (1) Explain the concept of Fieldwork. Explain its advantages and limitations.
- (2) Define Role-play. Explain its advantages and limitations.

2. Answer any **one** of the following questions from the given group : 14

- (1) State the qualities and characteristics of a social science teacher.
- (2) Give the meaning of social science classroom. Prepare a list of activities done in social science classroom.

OR

- (1) Explain the correlation of social science with language and art with examples.
- (2) Explain the importance of social science club. What kind of activities will you conduct as a social science teacher ?

3. Answer any **one** of the following questions from the given group : 14

- (1) Explain the characteristics of an ideal textbook of social science.
- (2) What is evaluation ? Discuss its stages in detail.

OR

- (1) Explain the difference between syllabus and curriculum.
- (2) Evaluate the textbook of standard 10.

4. Answer any **one** of the following questions from the given group : **14**
- (1) “India's cultural heritage is diverse.” Explain.
 - (2) Mohenjo-Daro. Explain

OR

- (1) Explain about the folk life of South Indian people.
 - (2) Give the meaning of democracy. Explain its types.
5. Answer any **seven** questions from the following questions : **14**
- (1) Name two reference books and two websites useful in social science.
 - (2) Who has given the Brain Storming method ? State the main principle of Brain Storming Method.
 - (3) The pillar of democracy is Election ? Explain.
 - (4) Explain the role of the teacher in role play.
 - (5) State the types of soil.
 - (6) State any four limitations of the current examination system.
 - (7) State the materials required in the social science classroom.
 - (8) What is a checklist ?
 - (9) Differentiate : Sculpture and Architecture
 - (10) Explain in-service training.
 - (11) Explain – Sun Temple of Modhera
 - (12) Write a short note – Red Fort
-